

Maple

(*Acer obtusifolium*)

"*Acer*" is considered by many authors to be derived from the Latin word "*acer*", which means sharp, a reference to the sharply pointed leaves. The Latin word "*obtusus*" is translated as blunt, obtuse or dull and "*folium*" as leaf. "*Obtusifolium*" means this maple tree has a blunt leaf.

It is a small evergreen tree or large shrub up to 10 m high. Bark smooth or finely striate, greyish-brown. Leaves opposite, simple, lamina distinctly or obscurely 3-lobed, 4 - 5 (-6.5) x 4.5 - 6 (-7) cm, glabrous on both surfaces, leathery, dark green, lobes deltoid. Petiole 2 - 4 (-6) cm long. Flowers unisexual, arranged in corymbose cymes. Male and female flowers intermixed in the same inflorescence. Sepals 4-5, yellowish-green, petals 4-10, yellowish-green. Flowers occur from February to March. Fruit a double samara with papery wings, 2-3 x 0.8-1 cm, ripening from June to September. Native to Cyprus, occurring on rocky slopes, pine forests and gullies, Akamas, Troodos and Pentadaktylos mountain ranges, and Karpasia (0 - 1400 m alt.). It also occurs in Lebanon, Syria and Israel. The flowers, the variability in foliage and fruit colours, and the greyish-brown bark make it suitable for ornamental use. It can be raised from seed and thrives on all types of soils, demanding no special care.

Σφένδαμνος - Maple
Acer obtusifolium

2020

ΔΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ TREE OF THE YEAR

ΓΤΠ/ΡΙΟ 184/2019 - 5.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Published by the Press and Information Office

Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας
Printed by: Government Printing Office

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
DEPARTMENT OF FORESTS
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ • ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT • DEPARTMENT OF FORESTS
www.moa.gov.cy/forest

Ο **Σφένδαμνος** (*Acer obtusifolium*) ανήκει στο γένος *Acer*, της οικογένειας *Sapindaceae*. Η οικογένεια *Sapindaceae* περιλαμβάνει 138 γένη και 1858 φυτικά είδη. Το γένος *Acer* οφείλει την επιστημονική του ονομασία στα χαρακτηριστικά φύλλα των ειδών τα οποία έχουν 3-5 μυτερές απολήξεις, αφού η λατινική λέξη «acer» σημαίνει αιχμηρός.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Είναι μικρό, αιθαλές δέντρο ή μεγάλος θάμνος, ύψους μέχρι 10m. Ο φλοιός του είναι τεφροκαστανός, αρχικά λείος, ενώ αργότερα σχηματίζει λεπτές ραβδώσεις. Τα φύλλα του είναι αντίθετα, απλά, με έλασμα ελαφρώς ή εμφανώς τρίλοβο, μήκους 4 - 5 (-6,5) cm και πλάτους 4,5 - 6 (-7) cm, άτριχο και στις δύο επιφάνειες, δερματώδες, βαθυπράσινο, με δελτοειδείς λοβούς. Το μήκος του μίσχου κυμαίνεται από 2 έως 4 (-6) cm. Τα άνθη είναι μονογενή, διατεταγμένα σε κορυμβοειδή κύματα. Αρσενικά και θηλυκά άνθη φύονται στην ίδια ταξιανθία. Φέρουν 4-5 κιτρινοπράσινα σέπαλα και 4-10 πέταλα του ίδιου χρώματος. Ανθίζει από τον Φεβρουάριο μέχρι τον Μάρτιο. Ο καρπός του είναι διαρρηκτός, από δύο πτερυγοφόρα κάρυα (δισαμάριο με παπυροειδή πτερύγια), 2-3 x 0,8-1 cm. Η ωρίμανση των καρπών λαμβάνει χώρα σταδιακά, από τον Ιούνιο μέχρι τον Σεπτέμβριο.

ΕΞΑΠΛΩΣΗ - ΕΝΔΙΑΙΤΗΜΑ

Ο σφένδαμνος είναι ιθαγενές είδος της Κύπρου που ευδοκίμει σε πετρώδεις πλαγιές ή βαθιά εδάφη, πευκοδάση και ρεματιές. Ευδοκίμει σε όλους τους τύπους εδαφών και δεν απαιτεί ιδιαίτερες καλλιεργητικές φροντίδες. Απαντά στον Ακάμα, στην οροσειρά του Τροόδου, στην οροσειρά του Πενταδακτύλου και στην Καρπασία, σε υψόμετρο 0 - 1400 m. Η γεωγραφική εξάπλωση του σφένδαμνου εκτείνεται από τον Λίβανο και τη Συρία, μέχρι το Ισραήλ και την Κύπρο. Συμμετέχει σε διάφορους τύπους οικοτόπων όπως 9390* (Θαμνώνες και δασικές συστάδες *Quercus alnifolia*), 9540 (Μεσογειακά πευκοδάση *Pinus brutia*) και 93A0 (Δασικές συστάδες *Quercus infectoria*).

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αναφορά στο δέντρο γίνεται από τον Θεόφραστο: «..σφένδαμνος, ήν εν μεν τω όρει πεφυκυίαν ζυγίαν καλούσιν, εν δε τω πεδίω γλείνον» [..σφένδαμνος, την οποίαν καλούσι ζυγίαν όταν αναπτύσσεται στα όρη, όταν δε αναπτύσσεται στις πεδιάδες καλούσι γλείνον]. (Θεόφραστος, 1842. Περί Φυτών Ιστορίας).

ΧΡΗΣΕΙΣ

Είναι είδος που μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως καλλωπιστικό λόγω της ποικιλομορφίας των ανθέων, των φύλλων και των καρπών του (σε πάρκα, πλατείες, κήπους). Παλαιότερα, το ξύλο του σφένδαμνου χρησιμοποιείτο στην επιπλοποιία, ως καυσόξυλο, στην παραγωγή κάρβουνων αλλά και στην κατασκευή μουσικών οργάνων.

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

Το είδος *Acer obtusifolium* πολλαπλασιάζεται με σπέρματα και διατίθεται στα φυτώρια του Τμήματος Δασών

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Όπως αναφέρεται και πιο πάνω, ο σφένδαμνος συμμετέχει σε ορισμένους τύπους οικοτόπων, σημαντικό μέρος των οποίων συμπεριλαμβάνεται στο Δίκτυο Natura 2000, όπου το Τμήμα Δασών λαμβάνει όλα τα απαραίτητα διαχειριστικά και προστατευτικά μέτρα για τη διατήρησή τους σε ευνοϊκή κατάσταση.

Για την υλοτομία, εκρίζωση ή αποκοπή του σφένδαμνου, όταν η έμφλοια διάμετρος του κορμού σε ύψος 130 cm από την επιφάνεια του εδάφους είναι μεγαλύτερη από 15 cm, απαιτείται άδεια από το Τμήμα Δασών.